

NORGE

DET har denna höst strukit en kall och hård vind över några av de forna tyska grannstater, där den segerrika tyska armén nu står. Det vore otänkbart och mot den mänskliga naturens ordning, om de besatta ländernas folk — samtliga med egen hög kultur och frihetskärleken i blodet — skulle uthärda ett besättningstagandes tryck eller förtryck alldeles »åthävalöst».

Även i Norge har motsättningen på sistone än mer skärpts. Likriktningen har hämningslöst fortsatts, med alla de avsättningar och förföljelser som detta arbete fordrar. I Oslo tog reaktionen häremot formen av arbetsnedläggelser — tydligen spontana och ganska oorganiserade, delvis framkallade av misstanken att tyskarna gynnades framför de norska arbetarna vid mjölktilldelningen. Tyskarna svarade med ståndrätt och arkebuseringar; troligen avrättades icke de aktivaste utan de återhållande. Och koncentrationslägren ha påfyllts med nya kontingenter. Represalierna ha emellertid inte kunnat stämna folkmeningen försonligare. Striden har endast förts in i martyriets skede. Det norska folket känner nog som Nordahl Grieg:

»Vi er så få her i landet,
hver fallen er bror og venn.
Vi har de døde med oss
den dag vi kommer igjen.»

Man må ha vilken mening som helst om vissa sidor av norsk politik före kriget. En sak är dock viss: att det norska folket före det olyckliga 9 april intet högre önskade än att få leva i fred utanför storkriget. Om de besättande efter underkuvandet — och efter den ineffektiva västmaktshjälpen — i sitt eget intresse velat komma i ett någorlunda drägligt förhållande till de besegrade, kunde de icke ha valt någon sämre väg än att betjäna sig av en riktning, vars ledares hållning den 9 april folket måst uppfatta som landsförrädisk.

Våldet kan tillfälligtvis avskräcka men aldrig övertyga. Därför har stämningen i Norge endast blivit hatfullare och hämndlystnare. Det bådar nya desperata utbrott och fortsatt bitter kamp. Det förtätar skuggorna över Norges och Nordens framtid. Oberoende av var sympatierna i de stora makternas krig äro till finnandes, har hela det svenska folket känt varmt för vårt västra broderland, när det i dessa dagar i sin nationella självhävdelse träffats av nya slag.